



Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@mmm.fi

LAUSUNTO

10.3.2016

Dnro 0220/2016

Lausuntopyyntö 15.1.2016, Dnro 59/04.04.05.00/2016

Eläinlääkärin sähköinen resepti, esiselvitysraportti

Esiselvityksessä ei ole tarkasteltu asiaa poronhoidon kannalta ja se onkin tältä osin puutteellinen. Edes sivun 18 taulukossa, jossa on listattu eläinlääkemääräykseen liittyviä toimijoita, ei ole mainittu poronomistajia. Vaikka poron lääkinällinen hoito poikkeaa muista eläimistä, on se kuitenkin nähtävä toimijana eläinlääkintään liittyvissä toimissa. Poro on tuotantoeläin, jonka tuotantotapa poikkeaa olennaisesti muusta eläintuotannosta. Tämän lisäksi poroja on harraste-, matkailupalvelu- ja jopa seuraeläinkäytössä. Poroa koskettavat mahdollisesti myös eläinsuojelulain uudistuksen yhteydessä parhaillaan valmisteilla olevat muutokset, jotka kytkeytyvät nimenomaisesti eläinlääkinnällisiin toimiin. Näissä uudistuksissa eläinlääkärin mahdollisuus joustavaan lääkkeiden luovutukseen sekä asiaan liittyvä seuranta ovat olennaisia seikkoja. Poronhoidon osallistaminen eläinsuojelulain uudistustyöhön on jäänyt ministeriössä tekemättä.

Porojen loislääkintä on keskeisin porojen lääkinällinen toimenpide. Se toteutetaan yleensä eläinlääkärin antamalla injektioilla. Tätä käyttötapaa suositellaan sen tehokkuuden vuoksi. Siitosporot ja muut elämään jäävät porot loislääkintään pääsääntöisesti poroerotusten yhteydessä syyskaudella ja alkutalvella. Poronomistajille ei ole Suomessa annettu mahdollisuutta suorittaa loislääkintää tässä muodossa itsenäisesti. Injektiona annettavaa lääkettä ei ole luovutettu poronomistajille eläinlääkäreiden toimesta. Toisinaan on kuitenkin tilanteita, joissa eläinlääkärin saaminen poroerotuspaikalle ei ole mahdollista nimenomaisesti eläinlääkäristä johtuvista syistä. Tällaisissa tilanteissa porojen loislääkintää varten on annettu pastalääkereseptejä. Toisaalta poron loislääkintä pastalla on eläinlääkäreiden taholta todettu haitalliseksi, sillä se johtaa porolla helposti aliannosteluun ja näin edesauttaa loisten lääkeresistenssin syntymistä. Tämän ongelman korjaamiseksi tulisi rakentaa toimintamalli, jonka nojalla injektiona annettavan loislääkkeen luovuttaminen esimerkiksi poroisännälle olisi mahdollista siinä poikkeustapauksessa, että eläinlääkäriä ei ole saatavissa paikalle erotukseen. Voimassa oleva lainsäädäntö ilmeisesti antaisi tähän mahdollisuuden valtakunnallisen terveydenhuolto-ohjelman mukaisten terveydenhuoltosuunnitelman kautta.

Muu porojen lääkitys on satunnaista ja voi tapahtua erotusten yhteydessä tai yksittäisten poronomistajien pyynnöstä porotilalla tai muussa paikassa, jossa poroja pidetään. Eläinsuojelulain uudistuksen yhteydessä on valmisteltu myös poroja koskevaa pakollista kivunlievitystä kastraation yhteydessä. Tässä valmistelussa on äärimmäisen tarpeellista huomioida, että kivunlievitykseen vaadittavien lääkkeiden ja toimenpiteiden tulee olla poronomistajien itsensä käytettävissä ja toteutettavissa.

Poronhoitoalue on laaja ja välimatkat sekä saatavissa olevat toimipisteisiin sijoitetut palvelut ovat usein todella kaukana. Tämän vuoksi on ehdottoman tärkeää, että eläinlääkäri voi luovuttaa lääkkeitä suoraan eläimen omistajalle myös jatkossa. Järjestelmien kehityksessä tulee huomioida poronhoitoalueen laajuuden ja muusta maasta poiketen erityisen pitkien välimatkojen lisäksi tietoliikenteen ja myös mobiililiikenteen katvealueet. Toisinaan toimitaan kokonaan sähköttömissä olosuhteissa. On siis kohtuutonta olettaa, että sähköinen asiointi voisi olla poikkeuksetta ylipäänsä mahdollista. Sähköisiin järjestelmiin siirtyminen ei saa aiheuttaa viivästyksiä tai vaaraa eläinten tarkoituksenmukaiselle hoidolle. Myös kustannuskysymyksiä tulee tarkastella vielä lähemmin pohjoisen lähtökohdat huomioiden. Uudistukset eivät saa asettaa eläinlääkäreitä tai eläinten omistajia eriarvoiseen asemaan asuinpaikasta ja sen mahdollistamista toimintatavoista johtuen.



Raportin sivulla 25 on listattu lainsäädännön edellyttämät ja vapaaehtoisuuteen perustuvat eläinrekisterit. Näidenkin osalta poroja koskevat rekisterit on unohdettu. Paliskuntain yhdistys ylläpitää virallisia pilttarekistereitä matkailu- ja kilpaporosta. Näihin rekistereihin perustuvat muun muassa rekisteröidyille poroille aiheutuneista porovahingoista maksettavat liikenne- ja petovahinkokorvaukset.

Pyydämme maa- ja metsätalousministeriötä jatkossa osallistamaan Paliskuntain yhdistyksen laajasti mukaan ministeriön valmistelemiin tai tilaamiin tuotanto-, harraste-, matkailu- tai eläinkilpailukäytössä olevia eläimiä koskeviin asioihin, sillä ne koskevat lähes poikkeuksetta myös poroa.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

mba/ao